„Danskeren,"
ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA,
udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskeren" udgaar Onsdag i hver Uge
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Skriftlig, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Menighedsfakultetet i Norge. Menighedsfakultetets Styre har til Regering og Storting indsendt et Andragende om, at Fakultetets Lærere maa faa Titel af Professorer. Andragendet ventes at ville møde stærk Modstand fra Universitetets Side, men antages at ville møde Sympati hos Kirkeministeren og Statsministeren.

Biskop Bøckman i Trondhjem kunde den 26. Febr. fejre et i Norges nyere Kirkehistorie meget sjældent Jubilæum, idet det var 25 Aar, siden han blev udnævnt til Biskop. Biskop Bøckman, som er født i 1851, har gjort en Karriere, som er uden Sidestykke i den norske Kirke i vore Dage. Ikke mere end 39 Aar gammel blev han Stiftsprovst i Tromsø, og kun 42 Aar gammel opnaaede han Flertal ved Bispevalget i Norges nordligste Stift.

Wilhelm C. Preus, Søn af Pastor J. W. Preus i Minneapolis, er udnævnt til assisterende Militærattache ved United States Legation i København med Rang af Kaptajn. Kaptajn Preus er allerede i København og har overtaget sin nye Stilling. Den nye Militærattache er Past. Preus's ældste Søn. Han er 28 Aar gammel og født i Eau Claire, Wis., graduent fra Luther College; var i tre Aar Senator Nelsons Sekretær, samtidig studerede han Jura ved Washington-Jefferson Universitet i Washington. Da Krigen brød ud, meldte han sig til en af Officersskolerne i Østen og blev uddannet til Officer; det var først Planen at sende ham til Frankrig, som en af General Pershings Sekretærer, men dette blev ombestemt, og han blev i Stedet udnævnt til assisterende militærattache ved den amerikanske Legation i København.

„Luth."

Konfessionerne og den tyskeHær I Tyskland har man anstillet meget interessante Betragtninger angaaende de forskellige Konfessioners — Katolikkers, Protestanters og Jøders — Forhold til Hæren.

Ifl. en Tælling fra 1907 var af Tysklands mandlige Befolkning knap 62 Procent Protestanter, knap 37 Procent Katolikker og knap 1 Procent Jøder. I Hær og Marine derimod var over 68 Procent Protestanter, lidt over 31 Procent Katolikker og kun en Trediedel Procent Jøder. Blandt Officererne var 83 Procent Protestanter, godt 16 Procent Katolikker og ingen Jøder.

Heraf følger, at der i det første Krigsaar faldt mange flere Protestanter end Katolikker, og det første Krigsaar var vel det blodigste. Men senere, til de ældre Aargange indkaldtes, og ydmodda de ganske unge kom med, gik det fortrinsvis ud over Katolikkerne, hos hvem de unge Aargange er stærkere repræsenterede paa Grund af Fødselstallene i de store protestantiske Byer.

Hertil kommer ogsaa, efter hvad „Chr. W." mener, at Protestanterne paa Grund af deres mere udbredte Dannelse i forskellige Retninger, i højere Grad end Katolikkerne er blevet anvendt bag Fronten ved særlige Arbejder. Det sidste gælder i endnu højere Grad Jøderne. Alt i alt er saaledes Mandefaldet maaske alligevel størst blandt Katolikkerne. „Kr. Dgbl."

Præsident Wilsons Baltimoretale.

Den 6. April, Aarsdagen efter at vor Regering havde erklæret Krigstilstand mellem United States og Tyskland, holdt Præsident Wilson i Baltimore, Md., — for 50,000 Mennesker, siges der — en Tale, so mhar vakt Opmærksomhed baade i Amerika og Europa.

Efter at have paavist, hvem der foraarsagede Krigen og mindet om, hvad dette Land sammen med de Allierede kæmpede for, samt om Tyskernes Behandling af Russerne og andre Nationer, som de har sat sig i Stand til at diktere Fredsbetingelser, fortsætter han:

„Er vi ikke berettigede til at tro, at de vilde gøre de samme Ting paa deres vestre Front, hvis de ikke der stod Ansigt til Ansigt med Hære, som selv deres utallige Divisioner ikke er i Stand til at overvinde? Dersom de, naar de maatte føle, at de var afgjort standset, skulde foreslaa gunstige og billige Fredsvilkaar angaaende Belgien, Frankrig og Italien, kunde de da bebrejde os, om vi sagde, at de gjorde det blot for at sikre sig frie Hænder i Rusland og Østen?

Deres Hensigt er udentvivl at underlægge sig alle de slaviskeFolk, alle de frie og fremadstræbende Nationer paa den baltiske Halvø og alle de Lande, som Tyrkiet har herskет over og vanstyret efter dets egen Villie og Vergerrighed, og paa dette Omraade opbygge et Magtens Kejserdømme, hvorved de indbilder sig, at de kan oprette et Rige for Vinding og kommerciel Overmagt — et Rige saa fjendsk imod Amerika som imod Europa, hvilket de vil beherske — et Rige, som endelig vil beherske Persien, Indien og det fjerne Østens Folk. I et saadant Rige kan vore Idealer om Retfærdighed, Humanitet, Frihed og Nationernes Selvbestemmelsesret ingen Rolle spille. De maa vige Pladsen for Magtens Idealer, for det Princip, at de stærke skal herske over de svage, og at Handel skal følge Flaget, enten de, til hvem det kommer, byder det Velkommen eller ikke, at Verdens Folkeslag skal underlægges direkte Formynderskab og Overherredømme, der har Magt til at paatvinge det.

Bliver dette Program engang gennemført, saa maa Amerika og alle, som bryder sig om og ønsker at staa med det, væbne sig og forberede sig paa at bestride Verdensherredømmet, et Herredømme, hvorunder den almindelige Mands Ret, Kvinders og alle de svageres Ret trædes under Fod og overses, og den gamle, alderlange Kamp begyndes over igen forfra. Alt, hvad Amerika har levet for og elsket og vokset sig stor ved at hævde og bringe til en herlig Virkeliggørelse, vil falde sammen i Ruin, og Barmhjertighedens Porte vil nok en Gang være lukket for Menneskeslægten.

Tingen er urimelig og umulig, og dog, er det ikke, hvad de tyske Vaabens hele Kurs og Aktion har sigtet paa, hver Gang de har rørt sig? Jeg ønsker ikke, end ikke i dette Øjeblik af yderst Skuffelse, at dømme haardt eller uretfærdigt. Jeg dømmer kun, hvad de tyske Vaaben har udført med ubarmhjertig Grundighed gennem enhver skøn Region, de er kommen i Berøring med.

Hvad skal vi da gøre? Jeg for min Del er rede, endnu rede, selv nu til at drøfte en rimelig, retfærdig og hæderlig Fred, som foreslaas i Alvor — en Fred, der tager lige Hensyn til dem, der stærke den stærk, mens Kvaret, da jeg foreslog en saadan Fred, kom fra de tyske Kommandører i Rusland, og jeg kan ikke forhandle med Bårbarer.

Jeg tager imod Udfordringen. Jeg ved, at I ogsaa det. Hele Verden skal vide, at I tager imod den. Det skal vise sig i den yderste Opofrelse og Selvforglemmelse ved at give alt, vi har kær, og alt hvad vi har, for at redde Verden og gøre den skikket til for frie Mennesker, lig os selv, at leve i. Dette er nu Meningen med alt, hvad vi gør. Lad alt, hvad vi siger, mine Landsmænd, alt, hvad vi herefter agter at gennemføre, lyde tro imod dette Svar, indtil vore sammenlagte Krafts og Majestæts Magt skal fylde deres Tanker, der spotter og vantyder, hvad vi ærer og holder dyrt, og indtil de har lidt endeligt Nederlag. Tyskland har nok en Gang sagt, at Magt og Magt alene skal afgøre, om Retfærdighed og Fred skal raade i Menneskers Affærer, om Ret efter Amerikas Opfattelse eller Herredømme efter Tysklands Opfattelse skal afgøre Menneskehedens Skæbne. Der er derfor kun eet Svar muligt for os — Magt, Magt til det yderste, Magt uden Maal og Grænse, den retfærdige og sejrende Magt, der skal gøre Ret til Lov i Verden og kaste ethvert selvisk Herredømme i Støvet."

Brev fra Japan.

Nr. 96.

Der er flere Missionærer herude i Japan, som har haft Stenografer til at udføre deres skriftlige Arbejder. Man kan næsten misunde saadanne Mænd. De maa da kunne faa deres Brevvekslinger eller Meddelelser til Bladene besørgede.

I længere Tid har jeg maattet lade al Brevskrivning være begrænset til Søndag Eftermiddag eller Aften. Naar man saa prædiker enten her i Byen, undertiden to Gange, eller er i Kurume, Moji eller Shimonoseki, saa gaar det jo helt galt. Desuden er man ofte saa træt fra de 6 Dages Arbejde for Seminariet, at man ikke kan nøje sig med den „Hvile" man kan faa ved at skrive Breve. Dette kun til Forklaring for den lange Tavshed og til Forklaring for dem, der venter efter Brev.

Tsuboike.

Er ellers den, jeg tænkte at fortælle lidt om. Han er i ældste Hold Seminariet. I Aarsberetningen er det opført, at han underholdes af en unævnt i Albert Lea. Saa vidt vi ved, passer det nu ikke; den unævnte underholder en Mand, ominaga; men vi vilde gerne vide, hvem der staar bagved de øvrige Studenter, og saa da Forespørgsler intet udrettede, fik jeg den „Inde Ide" at meddele, hvad jeg vidste og lod saa Pladsen være tom udfor Tsuboike og Okuma, idet jeg saa haabede, at Formanden vilde udfylde de tomme Rubrikker. Dette til Forklaring for mere end een, der ikke har kunnet forstaa Aarsberetningen. Læg ogsaa Mærke til, at jeg ikke har sagt, at der var Trykfejl i min Indberetning. Men maaske nogen nu kan sige os, hvem der staar bagved Tsuboike. Okuma er kommen i gode Hænder hos Illinois Kreds' Ungdomsforbund, har vi hørt med Glæde. Om de andre ved vi Besked.

Det var i November. Jeg havde været i Kurume om Søndagen. Tirsdag Morgen kom jeg til Skolen og hørte da, at Tsuboike var meget syg. Efter første Time var jeg inde hos ham; han led store Smerter og havde høj Feber. Lægen kom lige; jeg foreslog Hospitalet, men Lægen mente, at der ikke var nogen Fare. Efter at have bedet med ham, forlod jeg ham da nogenlunde beroliget. Lige hen mod Aftenen cyklede jeg atter ud for at høre til ham: det var ikke bedre, Smerterne var saa slemme, at han næppe kunde røre sig.

Næste Morgen var Lægen der, da jeg kom. Nu var det galt. Han burde paa Hospital hurtigst muligt. Jeg lod Undervisningen være og cyklede selv til Hospitalet, hvor det omsider lykkedes at faa Løfte om Plads. Saa fik jeg et Par Mænd til at bære ham derud. Det var en lang Gang, for Lægen havde sagt, at det var Mavehindebetændelse; vi tænkte paa Imai, som vi ligeledes bar ud til samme Hospital for en fem Aar siden.

Ankommen til Hospitalet varede det over en Time, inden vi kunde faa ham flyttet fra Baaren, der blev sat paa Gulvet i Forstuen! og det var kun ved, at jeg selv fik fat paa en Vogn til at transportere ham paa, at han ikke blev staaende der for aabne Døre i en skarp Vind endnu længere. Sygeplejerskerne, som der var nok af, protesterede lidt men var for høflige til at sige ret meget, og da jeg selv traf af med Vognen, kom de dog for at udføre deres Gerning. Det havde i alt taget tre Timer. Saa ventede vi efter Lægen. Det varede lidt over 2½ Timer til, inden den første, en ung Mand, kom og gav en foreløbig Undersøgelse. I al den Tid laa han i den grueligste Lidelse, uden at der gjordes noget for ham; en Sygeplejerske var dog saa „venlig" at tilbyde at bringe Middagsmad, efter at han havde ligget uden at kunne nyde noget som helst i tre Dage.

Endelig Kl. 6 kom Hovedlægen, lige 10 Timer efter, at jeg havde begyndt med at gøre Anstalter for at faa ham ind paa Hospitalet. Han gav ham en grundig Undersøgelse. Da jeg havde det Held at være personlig bekendt med ham, fulgte jeg med ham ud og fik en privat Samtale: Blindtarmsbetændelse (Appendicitis), Mavehindebetændelse (Peritonitis og Gulsot (Jaundice) og saavidt fremskreden, at der var intet Haab om Helbredelse. Jeg spurgte om Operation. „For sent," sagde han bestemt, der var aldeles intet at gøre.

Mens jeg talte med Lægen, var min Hustru hos Tsuboike. Af Lægens Gebærder havde han tydelig forstaaet Stillingen. Taarerne brød frem og løb ham ned ad de feberhede Kinder. Det er vel ikke altid saa let en Sag at stirre Døden i Møde, især naar man er ung og har Drømme om det Arbejde, man skal udrette. Men da jeg kom derind, var han allerede fattet. Blot det gik, som Herren vilde, saa var han tilfreds, kun ønskede han inderlig at se og tale med Yonemura og sin ældste Broder — en af „Pillerne" i Kurume Menighed. Jeg telegraferede efter begge. Saa bad han mig, at Studenterne alle maatte komme, at han kunde tage Afsked med dem. Han var daarlig og led meget, men han sagde dog, at over ham skulde de ikke sørge, da han havde det godt, gav dem saa alle Haand — hvad der er ualmindeligt i Japan — og sagde dem Farvel.

Ved Midnat kom Yonemura og Broderen. Det virkede øjensynlig oplivende paa ham. Yonemuras Bøn var en, der kom fra Hjertet, han syntes saa sikker paa Livets Sejr, at det smittede Tsuboike, og mellem to og tre gik vi hjem med noget Haab om Helbredelse. Men næste Morgen var det daarligt. Lidelserne var slemme, mindste Bevægelse gjorde dem næsten utaalelige, og nu kom der hyppige og hæftige Opkastninger, som gennemrystede ham paa det skrækkeligste. Maven hovnede mere og mere op, og da Hovedkirurgen kom for at undersøge ham, gjorde han kun kort Proces: her var intet at udrette. Det var en tung Dag, dog var der ikke et eneste Ord, der tydede paa andet end fuld Hengivenhed i Guds Villie.

Natten blev værre end Dagen, vilde Feberfantasier, stærk Tørst, som han ikke kunde stille, da han ikke kunde taale saa meget Is som en Bønne uden at fremkalde øjeblikkelig Opkastning, og hele Kroppen hovnede op, som om der var Fare for, at den skulde revne, men der var Fred og Gudhengivenhed, naar han ved sig selv.

Saa kom Omslaget henad Morgenstunden, de haarde Opkastninger standsede, han kunde taale at holde en lille Smule Is i sin Mund, og i Løbet af Dagen svandt Hævelsen betydeligt. Men selv den Aften sagde Lægerne, at der fremdeles var kun Udsigt til Døden.

I to Uger fik han næsten intet at leve paa, i den første bogstavelig intet, undtagen Indsprøjtninger under Huden af Saltopløsninger, undertiden endog over halvanden Liter (eller Quart) paa en Gang.

Efter to Uger fik han en Operation og blev befriet for en hel Mængde Materie; endnu i et Par Uger fævede han mellem Liv og Død; det var, i Virkeligheden først paa Juledag, at vi begyndte at kunne se, at Faren var overstaaet, og da var han grundig afpillet.

En af de sidste Dage i Januar blev han udskreven og rejste hjem til Kurume netop paa den 70. Dag efter at han blev syg. Nu er han igen paa sin Plads i Klassen; hjemme blev han kun i to Uger. Han er ikke helt sig selv endnu, men han vilde nødig være for meget bag efter.

Naar jeg nu ser ham sidde der i Klassen og saa mindes den Dag, da han plaget af de frygteligste Krampe laa og rullede rundt paa Gulvet, Sveden løbende af det nøgne Legeme, medens det var en bidende Frost, og tænker paa, hvad tre af Kumamotos dygtigste Læger sagde, ja, saa er vi sikre paa at Miraklernes Tid ikke er forbi.

Vi haaber ogsaa, at han har en stor Gerning at udrette efter saaledes at være bleven holdt tilbage efter at have ligget indad selve Dødens Port.

Han var jo med ved Tsingtau, som Sygeplejer i første Linie den Dag, Fæstningen blev tagen. Senere har han faaet en Medallie og en lille Sum Penge, ca. 150 Yen var det nok, men Hospitalet alene tog direkte 165 Yen, og vi har næsten intet i vor Kasse for trængende Studenter.

Mens jeg husker det: hjertelig Tak til Venner i Ruskin, som betænkte Obuchi. Han faar nu stadig Lægebehandling og er bleven meget bedre og raskere. Han vilde svært gerne have været paa Skole nu til Foraar; men vi har bestemt os til at se Tiden an et Aar til. Vedbliver han at vinde i Helbred i dette Aar som i det nu forløbne, saa er der vist ikke mindste Fare. Derfor Tak til dem, der har hjulpet os med at hjælpe ham. Var vi bare ikke selv saa bundfattige, saa skulde vi ikke saa tidt bede om Hjælp for vore fattige Studenter.

Saa Tak og hjertelig Hilsen fra eders egen Stedfortræder i Japan.

J. M. T. Winther.

Den hellige Skrift, Guds Ord, Kirkens Grund.

Nogle Tanker til alvorlig Overvejelse i Anledning af Foreningssagen.

Af P. S. Vig.

Lad mig begynde med at sige, at jeg ikke venter mig noget større Udbytte af en Forhandling i Bladene om den hellige Skrift. Min Erfaring fra Fortiden har belært mig om, at saadant kan ikke ventes. Det er nemlig ikke gennem Fornuftsslutninger, at et Menneske kommer til den Overbevisning, at den hel. Skrift er Guds Ord — og derfor selvfølgelig ogsaa hans Kirkes Grund. Nej, det sker kun ved selve Skriften, gennem en vaagen Samvittighed, og af den Helligaand, som er den egentlige Forfatter af Skriften og derfor ogsaa dens egentlige Fortolker. Det vilde være en praktisk Fornægtelse heraf at mene, at jeg eller noget andet Menneske kan overbevise den, der ikke vil lade sig overbevise af selve Skriften, om at den er og bliver Guds Ord. Det, Helligaanden ikke kan, kan Fornuften saa meget mindre. Vi har her med et Spørgsmaal at gøre, der er af saa personlig Natur, at historiske, filosofiske o. s. v. Beviser ikke slaar til, om de end paa deres Omraade kan være nok saa værdifulde.

Derimod er jeg overbevist om, at et personligt Vidnesbyrd i denne Sag ikke blot er i sin Orden, sin gode og kristelige Orden, men at det meget mere er Pligt at fremkomme med det ved en Lejlighed som denne. Ligeledes er jeg vis paa, at det er baade Ret og Pligt at modbevise vrange Opfattelser af en Sag af saa stor, vigtig og vidtrækkende Natur, som den, her er Tale om. Hermed haaber jeg saa nævnt Hensigten med disse Linier.

I. Den hellige Skrift er Guds Ord.

1. Jeg vil begynde med at sige: Gud være evig Lovet! Den ikke blot var Guds Ord engang i Fortiden, indeholder ikke blot Guds Ord ved Siden af en hel Del andre Ting, som Kritikken maa sigte fra, nej, den hellige Skrift er Guds Ord nu, er det for mig og alle mine. Derfor staar Gud inde for det, vil opfylde alle dets Løfter, om jeg i enfoldig Tro holder mig til dem, opfylde dem ogsaa for mig, trods al min Synd, al min Usselhed og Elendighed. Jeg siger igen: Gud være evig lovet!

Jeg ved, at Gud har talt til Adam, Kain, Abraham o. s. v. før den hellige Skrift blev til, — ved det af Skriften. Men hvad Gud sagde, da han talte til de nævnte Personer, vilde jeg for bestandig have været uvidende om, hvis Skriften ikke undervilde mig derom! Ja, selve de nævnte Personer vilde jeg intet fornemmelst have vidst om, hvis Skriften ikke havde berettet om dem, — saaledes som de indtil denne Dag er ukendte af dem, der ikke har Skriften.

2. Jeg ved af Skriften, at den ikke er den ældste Form af Guds Ord, men hvorledes denne ældste Form var, ved jeg intetsomhelst om uden af Skriften, der fortæller mig, ikke blot at Gud talte, men ogsaa, hvad han sagde, da han talte. Og af samme Skrift ved jeg, at i og ved den taler han til mig indtil denne Dag, ikke blot om den svundne Fortid, men ogsaa om denFremtid, ja den Evighed, ingen har set, og som ingen ved noget om uden af Skriften. Gud har skrevet sin Lov i Menneskets Hjerte, hvorom Samvittigheden er Vidne (se Rom. 2, 14—15). Og Gud har ladet sit Ord nedtegne i Skrift for Menneskets, at det kunde kende ham, hans Veje og hans Maal. Og der staar skrevet i Historien, at uden den hellige Skrift kender Mennesket intet enten til Gud eller sig selv, Verdens Ophav og Verdens Maal.

3. Jeg ved af Skriften, at Jesus Kristus har baade talt, handlet, lidt, er død og genopstanden. Men hvad han har sagt, hvorfor han kom, hvad han gjorde, hvorfor han led og opstod, vilde jeg for bestandig være uvidende om, hvis ikke den Del af den hellige Skrift, som benævnes det nye Testamente, fortalte mig derom. Ja, selv Jesus Kristus vilde, uden Skriftens Vidnesbyrd have været en Taageskikkelse for mig, i Lighed med Konfucius, Buddha og andre saakaldte Religionsstiftere i Verden. Og jeg kan se af Kirkens Historie — ogsaa den allernyeste, at hvor Skriftens Vidnesbyrd som Guds Ord forkastes, der bliver Jesus Kristus netop en saadan Taageskikkelse, som man kan tænke og tale om, omtrent som man behager, og hans Menighed bliver en Forening, der kan være med til omtrent hvad det skal være altsammen i Kraft af Friheden, naturligvis, ja naturligvis!

En saadan Menighed kan Verden ifølge Skriftens Vidnesbyrd ikke hade, fordi den er af Verden, men den foragter den desmere, som Erfaringen viser.

4. Uden Skriftens — her det gamle Testamentes Vidnesbyrd, vilde der ikke have været et Sted i Verden, hvor Guds Søn kunde fødes som Menneske — og altsaa vilde Verdens Frelse uden dette Vidnesbyrd have været umuligt. Thi Jesus Kristus som sand Gud er ældre end den hellige Skrift og dennes Forudsætning og Grund. Men Jesus Kristus som Menneske er yngre end Skriften og har denne til sin Forudsætning. Hvis ikke saa er Tilfældet, da har Jesus taget fejl af sig selv, thi lige fra hans første offentlige Optræden til den sidste Nat, han levede som Menneske her paa Jorden, vidner han, at Skriften gaar i Opfyldelse paa ham og ved ham (Se Luk. 4, 21 og Matth. 27, 54). Der er for mig ingen Tvivl om, at Skriften for Jesus var Guds Ord, af guddommelig Oprindelse og Indhold, den urokkelige Autoritet, undtømmelige Kilde og ufejlbare Rettesnor. Ja, jeg mener endogsaa, at enhver opmærksom Læser af det nye Testamente maa være overbevist herom, saa jeg behøver kun at nævne det. Se bl. andre følgende Steder: Matth. 5, 17—18, Joh. 10, 35, Luk. 24, 25, 44—47, 16, 29—31.

Lige saa stærkt som Jesus vidner imod de jødiske Theologers Skriftforfalskning, Forbedrelse- og Fordunkling (Se Matth. 15, 4—6;